

METFORMIN VA GIPERGOMOSISTEIN:

Ismoilova Moxigul Yunus qizi

Kirish

2-tur qandli diabet (T2QD) bilan ogʻrigan bemorlarda metformin eng koʻp qoʻllaniladigan preparatlardan biri hisoblanadi. Uning uzoq muddatli qabul qilinishi baʼzi holatlarda vitamin B12 darajasining pasayishiga, natijada gipergomosistein darajasining ortishiga olib keladi. Bu holat yurak-qon tomir, neyropatik va kognitiv asoratlarga sabab boʻlishi mumkin.

Maqsad

Metformin terapiyasida boʻlgan T2QD bemorlarida gomosistein, vitamin B12 darajalari va ularning asoratlari bilan bogʻliqligini baholash. Gipergomosistenemiyaning oldini olish, metformin terapiyasida boʻlgan T2QD bemorlarda vitamin B12 nazorat qilish.

Materiallar va usullar

Tadqiqotda 3 guruh shakllantirildi:

- 1-guruh: 50 nafar bemor, qandli diabet yangi aniqlangan, metformin terapiyasi endigina boshlangan.
- 2-guruh: 50 nafar bemor, 5 yildan ortiq qandli diabet 2 tur bilan ogʻrigan, 5 yil davomida metformin terapiyada boʻlgan.
- 3-guruh: 42 nafar bemor, 5 yildan ortiq qandli diabet 2 tur, lekin metformin emas, boshqa gipoglikemik dorilar yoki insulin oluvchi.

Bu 3 guruh bemorlar Toshkent shahar shoyhontoxur tumani 45- Oilaviy poliklinikada roʻyxatda turuvchi bemorlardan tashkil qilinib, ular mumtazam nazoratga olindi. Har 6 oyda ulardan Gomosistein, vitamin B 12, koagulogramma, xolesterin koʻrsatkichlari laboratoriyada tekshirildi. Nevropatolog, Okulist, Kardiolog va Endokrinolog koʻrigidan har 6 oyda oʻtishdi.

Natijalar

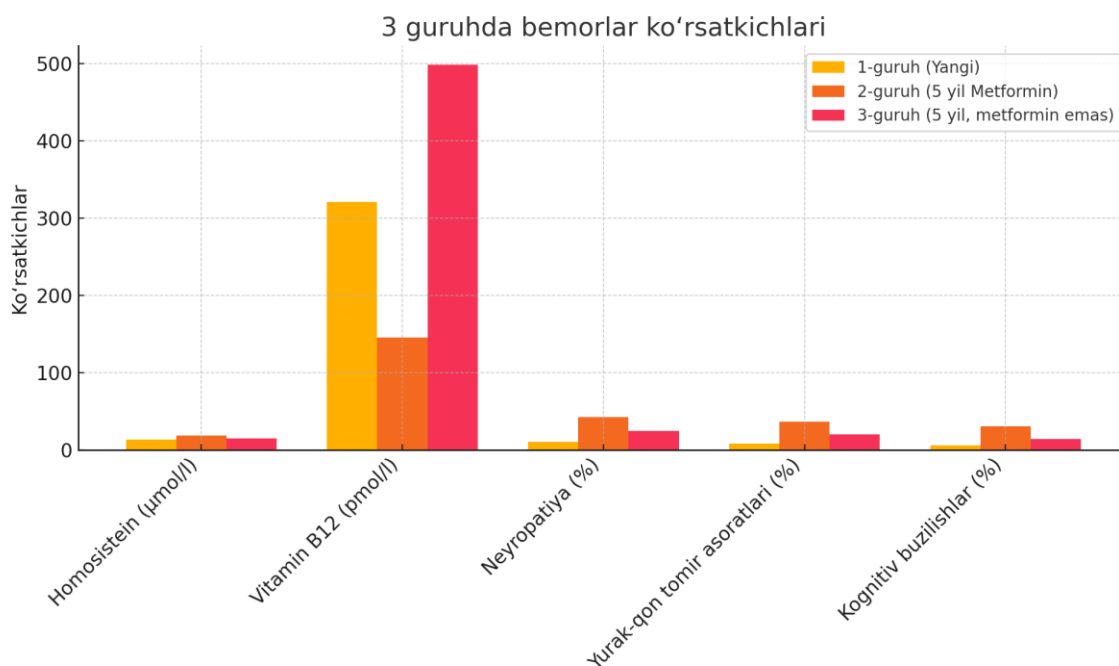
Quyidagi jadvalda guruhlar bo'yicha asosiy ko'rsatkichlar keltirilgan:

Ko'rsatkich	1- guruh (Yangi)	2- guruh (5 yil Metformin)	3- guruh (5 yil, metformin emas)	p- qiymat
Gomosistein ($\mu\text{mol/l}$)	12.8 $\pm$ 2.1	18.2 $\pm$ 4.8	14.7 $\pm$ 2.9	< 0.01
Vitamin B12 (pmol/l)	320.5 $\pm$ 105.6	145.3 $\pm$ 87.1	498.2 $\pm$ 195.3	< 0.001
Diabetik neyropatiya (%)	10%	42%	24%	< 0.05
Yurak-qon tomir asoratlari (%)	8%	36%	20%	< 0.05
Kognitiv buzilishlar (%)	6%	30%	14%	< 0.05

Izoh: Jadvalda statistik ahamiyatga ega farqlar $p < 0.05$ bo'yicha belgilangan.

Grafik

Quyidagi grafikda 3 guruh o'rtasida asosiy ko'rsatkichlarning taqqoslanishi aks ettirilgan:

Xulosa

- Metformin qabul qiluvchi T2DM bemorlarida vitamin B12 darajasini muntazam nazorat qilish lozim.
- Vitamin B12 yetishmovchiligi aniqlansa, uni qo'shimcha tarzda qabul qilish tavsiya etiladi.
- Gomosistein darajasining oshishi yurak-qon tomir kasalliklari xavfini oshirishi mumkin.

Metformin terapiyasi davomiyligi gomosistein va vitamin B12 darajalariga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. 5 yildan ortiq metformin qabul qilgan bemorlarda gomosistein darajasi eng yuqori va B12 darajasi eng past bo'ldi. Bu holat neyropatiya, yurak-qon tomir va kognitiv asoratlari xavfini oshiradi. Metformin bilan davolanayotgan bemorlar gomosistein va vitamin B12 darajasi bo'yicha muntazam monitoringdan o'tishlari zarur.